

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **22 респондента** (здобувача ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **88%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

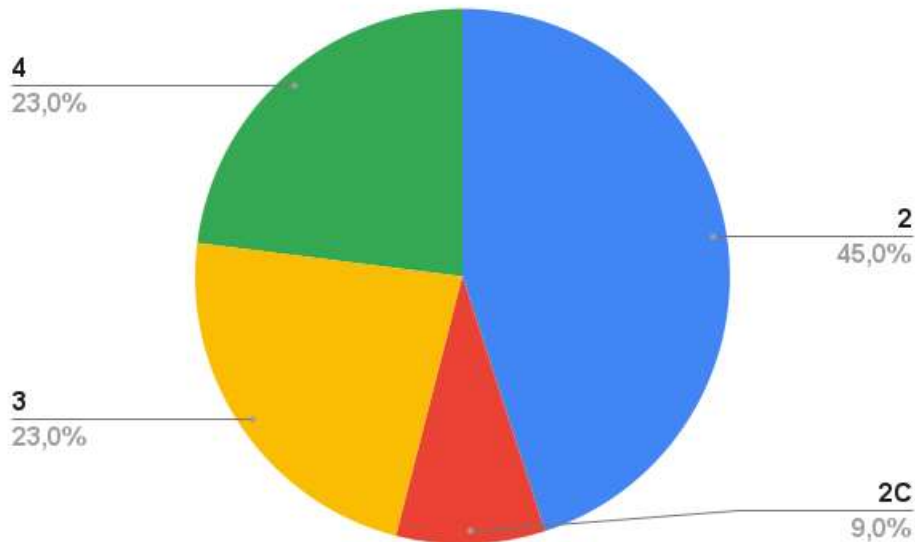

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

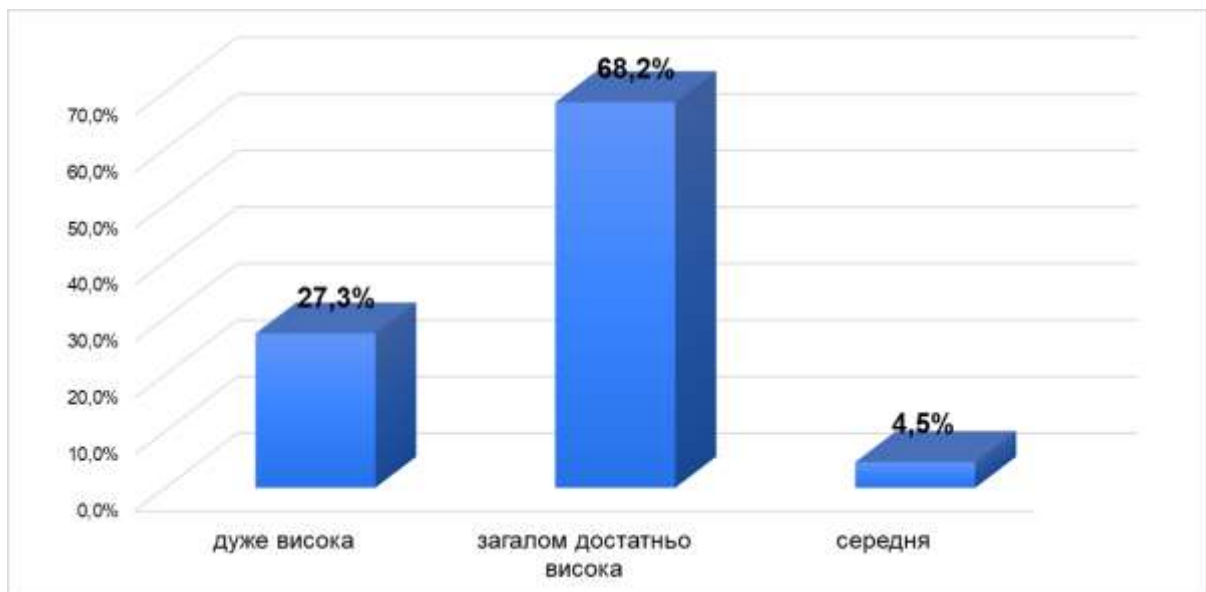

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 27,3% та «загалом достатньо висока» 68,2%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

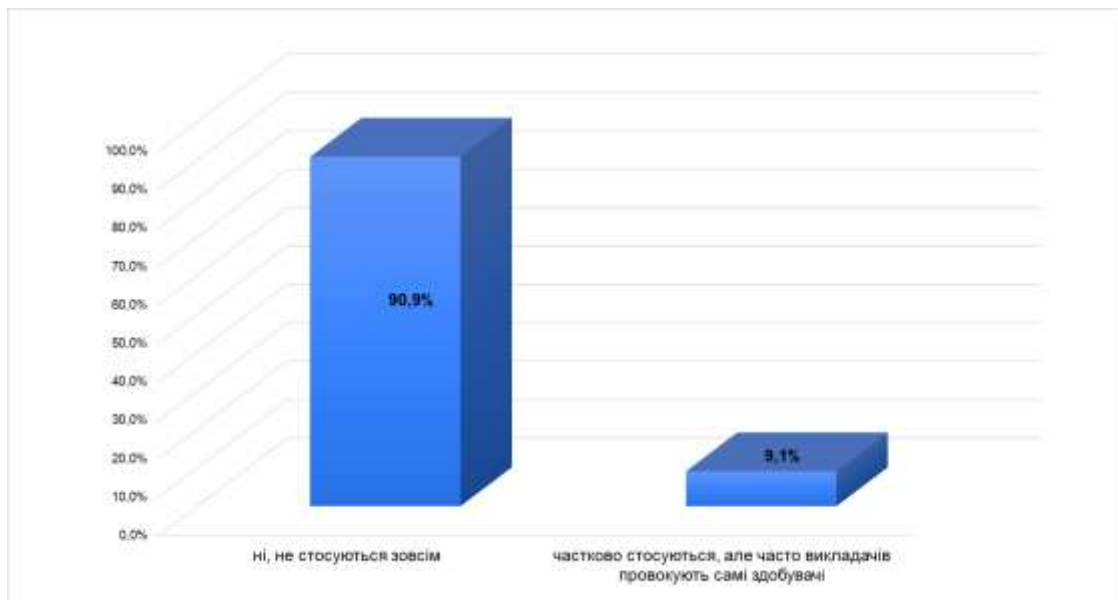

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 90,9 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі» 9,1% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

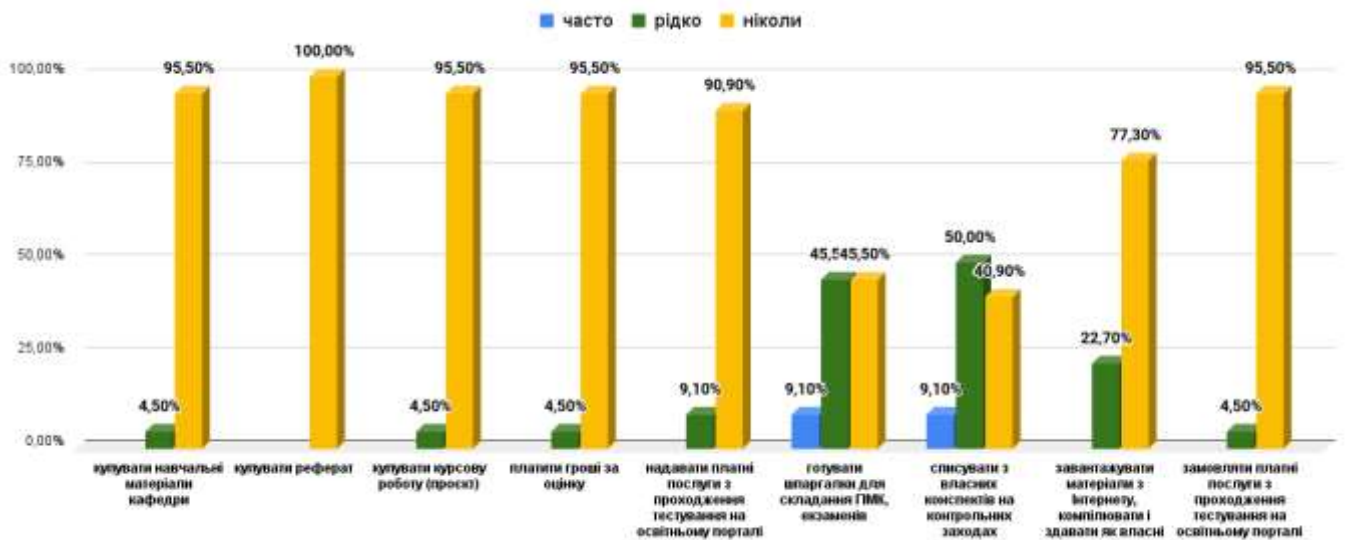

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 81,8% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» і «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (54,5%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (59,1%). «Рідко» - завантажували матеріали з Інтернету, компіювали і здавали, як власні (22,7%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?».

Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проект);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **12 (54,5%)** з **22** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: отримати потрібну оцінку - **12** респондента (100%: 5 респ.- 2 курсу, 4 респ. – 3 курсу, 2 респ. – 4 курсу і 1 респ. – 2С курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости

- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

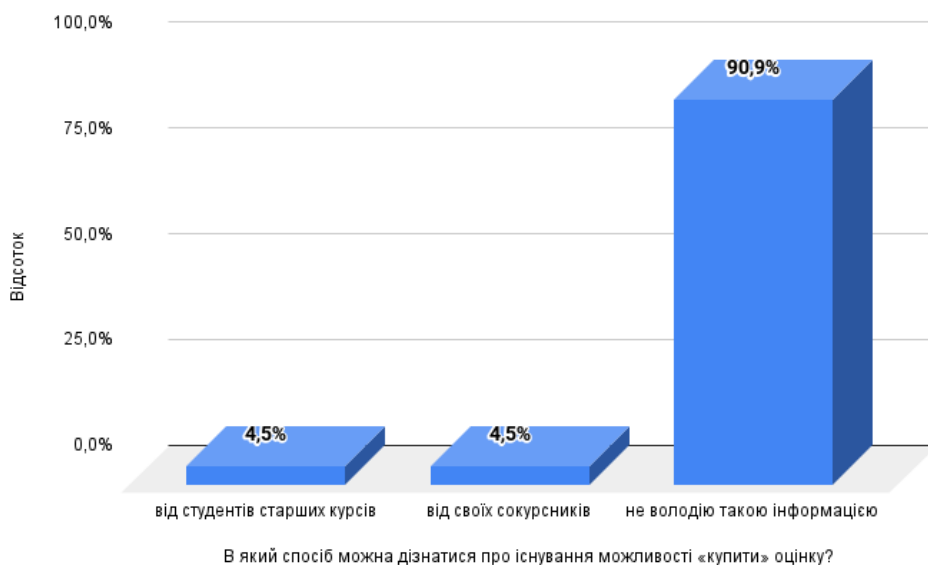

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 90,9% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

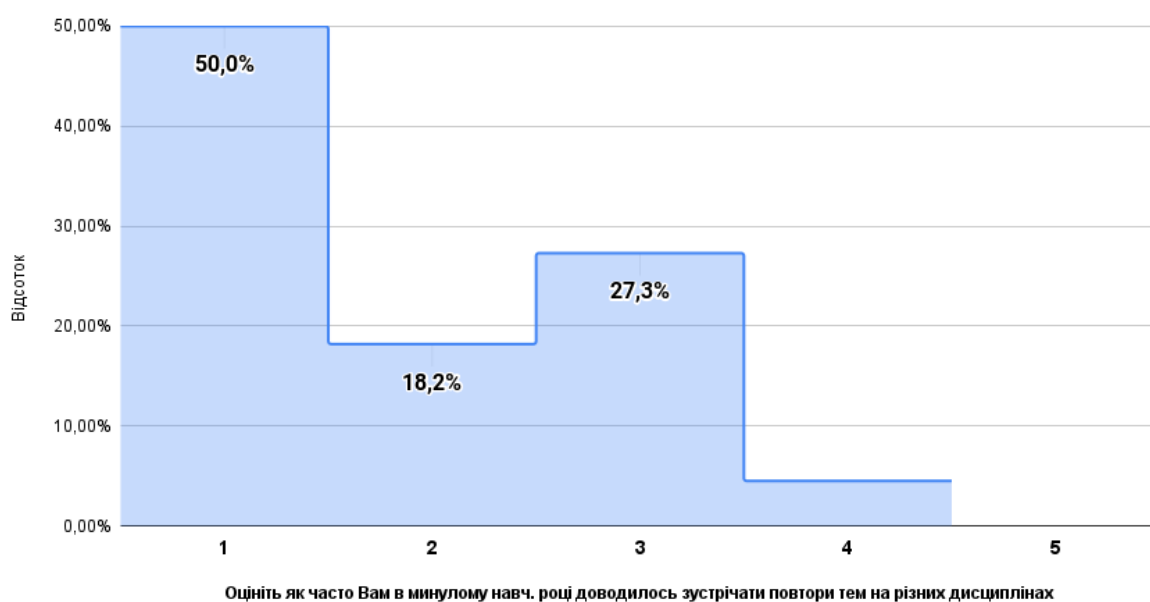

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 50 % здобувачів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 18,2% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?*» респонденти відповіли, що не доводилось 82% та важко відповісти 18%. (рис. 7).

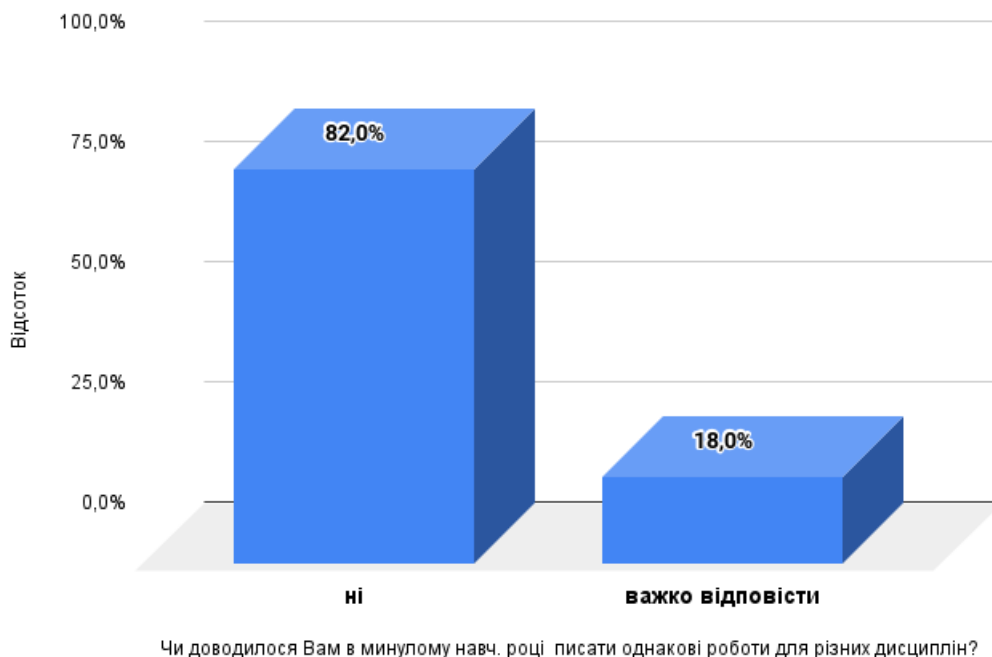

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?*» 27% респондентів відповіли, що не доводилось, та 73%, відповідно, «так» (рис. 8).

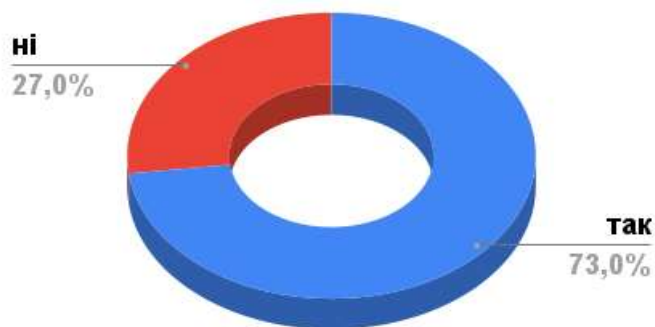

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «*Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?*» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 68,4% як «помірне навантаження» та 21,1 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

Дотриманню норм академічної доброчесності в університеті сприяє діюча нормативна база: «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» <https://cutt.ly/i4VBpa4>, Кодекс честі ТДАТУ <http://surl.li/ehafs>, Антикорупційна програма ТДАТУ <http://surl.li/gehjo>, «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату» <https://cutt.ly/T4VBfBC>.

Відділ моніторингу якості освітньої діяльності університету систематично проводить семінари щодо академічної доброчесності у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ТДАТУ.

На початку навчального процесу кожного року та початком зимової та літньої сесій кожним куратором проводиться кураторська година, присвячена питанню академічної доброчесності в університеті.

За підсумками проведеного моніторингу оцінювання здобувачами академічної доброчесності ОПП «Облік і оподаткування» зосереджено увагу на наступних складових:

1) Моніторинг оцінювання здобувачами вищої освіти академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» показав, що аналіз якості освіти в ТДАТУ на високо-достатньому рівні (68,2% та 27,3% відповідно).

2) Оцінка рівня корупції в університеті на низькому рівні (90,9%).

3) В середньому 81,8 % респондентів засвідчили, що недоброчесність в університеті не здійснювали. Але, слід зазначити й на відповідях респондентів, які вказали, що «часто» і «рідко» списували з власних конспектів на контрольних заходах (59,1%); «часто» і «рідко» - готували шпаргалки для складання заліків, екзаменів, ПМК (54,5%); «рідко» - завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали, як власні (22,7%). На такі дії респондентів спонукало наступне: для отримання

потрібної оцінки (100%: 5 респ.- 2 курсу, 4 респ. – 3 курсу, 2 респ. – 4 курсу і 1 респ. – 2С курсу).

Також доцільно приділити вагому увагу питанню «*Чи доводилося Вам в цьому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?*». Саме 27% респондентів відповіли, що не доводилось, та 73%, відповідно, «так», що на 3% більше та менше відповідно даних показників, порівнюючи з моніторингом опитування респондентів, що був проведений в 2 семестрі 2020-2021 навч. року за анкетною: «Академічна доброчесність».

4) 50 % респондентів вказали, що «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році, що є позитивним моментом, порівнюючи з минулим опитуванням та шляхом перегляду навчальних планів та тематик освітніх компонент в розрізі виявлення повтору тематики різних навчальних дисциплін протягом тривалості навчального періоду всього бакалаврського курсу.

5) 21,1 % респондентів вважають навчальне навантаження «скоріш надмірне», в той час, як для 68,4 % воно «помірне», що було досягнуто шляхом здійснення детального аналізу діючого навчального навантаження з метою вдосконалення покращення сприйняття студентською спільнотою, впроваджено елементи методів формальної й неформальної освіти.

З урахування даних моніторингу та рішення засідання робочої групи ОПІ «Облік і оподаткування» пропонується:

- продовжити періодичність проведення роз'яснювальних зустріч / семінарів / лекцій щодо забезпечення і підвищення якості освіти та освітньої діяльності, формування в університеті культури якості як основи конкурентоспроможності університету та його випускників;
- більш активне залучати здобувачів вищої освіти до процесу обговорення результатів їх опитування з наданням ними пропозицій щодо підвищення якості навчання за даною освітньою програмою

Гарант ОПІ «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.е.н., доцент

Анна КОСТЯКОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР